

PRÁCE S ŽÁKOVSKÝM PORTFOLIEM

Základy pedagogicko-psychologické diagnostiky

Seminář č. 5

Hana Kobilhová

Zjišťování prekonceptů, vlastní zkušenost

- Vlastními slovy popište, co si pod termínem PORTFOLIO představujete.

Zjišťování prekonceptů, vlastní zkušenost

- Kahoot.it Portfolio – Survey
- Odkaz na hru:
- <https://play.kahoot.it/#/?quizId=738ec6a4-744a-4165-86b5-486eb704dc32>
- Odkaz na zadání pro učitele:
- <https://create.kahoot.it/details/portfolio-survey/738ec6a4-744a-4165-86b5-486eb704dc32>
- Diskuse

Žákovské portfolio definice ČR

- A.Václavík (2013, s.11) „sada papírů v euroobalech založených v šanonech a uložených někde ve školní třídě, aniž by učitelé a žáci věnovali těmto kolekcím další pozornost nebo s nimi nějak systematicky pracovali.“
- Autoři projektu Kvalita I vymezili portfolio jako nástroj pro dlouhodobé shromažďování informací o výsledcích, postupu učení a dalších charakteristikách souvisejících se vzděláváním konkrétního žáka/yně (CERMAT, 20081).
- Tomková (2007): „ Portfolio není cílem učení žáků, ale prostředkem k němu. Důležité jsou proto činnosti, kterým se žáci v průběhu práce s portfoliem věnují, tj. především sbírání, třídění, průběžné reflektování a sebehodnocení, sdílení, prezentování a obhajování.“
- Co z těchto definic vyplývá?

Žákovské portfolio – definice zahraničí

- *kolekce žákovských prací, které reflektují individuální růst a pokrok dítěte během určitého časového období (Lustig, 1996, s. 14).*
- *všechna portfolia mají společné to, že studenti musí shromažďovat, vybírat a reflektovat své úkoly Sweet (1993) .*
- *Arter (1995) vidí smysl portfolia v sledování růstu a vývoje žáka. Je to více, než sbírka žákovských prací, vypráví příběh o žákovi.*

Diagnostický nástroj

Soubor produktů dítěte

- Uspořádaný soubor prací dítěte shromážděných za určité období, s nímž **aktivně průběžně pracují** všichni účastníci edukačního procesu. Plní diagnosticky formativní i sumativní účel. Poskytuje co nejkomplexnější informace o **výsledcích dítěte** (se zřetelem ke všem oblastem osobnosti dítěte), jeho **pokroku a vývoji**. Informace slouží **dítěti, rodičům a učitelům**, případně dalším odborníkům ke komunikaci za účelem dalšího rozvoje dítěte a úpravě výchovných a vzdělávacích strategií ve třídě mateřské školy (Syslová, Kratochvílová, Fikarová, 2018).

Konstruktivistický versus pozitivistický pohled

~ Cesta a cíl

Konstruktivistický pohled

- Důraz kladen více na proces než výsledný produkt; hodnocení má formativní charakter
- Strukturuje a převypráví žák
- Významy jednotlivých materiálů jsou proměnné v průběhu doby

(Barnett, Carney, 2005)

Pozitivistický pohled

- Portfolio jako nástroj, kanál, cíl
- Místo pro příklady žakovských prací použitých k odvození toho, k jakému výsledku v procesu učení došlo; sledování v průběhu času není podstatné

(Barnett, Carney, 2005; Paulson, Paulson, 1994)

Jsou portfolia stejná nebo se liší?

- Popište vlastními slovy, jaké rozdíly v portfoliích vidíte.
- Dala by se portfolia podle vás dělit? Jak?

Trojí dělení (Horká a Kratochvílová, 2014)

- Portfolio sběrné
- Portfolio výběrové
- Portfolio diagnostické

Portfolio sběrné

- Pracovní, dokumentační
- Obsahuje všechny práce žáka, které vznikaly v průběhu výuky
- Spíše „jen shromáždění“ než metoda s výchovně vzdělávacím cílem.

Portfolio výběrové

- Selektivní, ukázkové, reprezentační
- Slouží k předvedení těch nejlepších výsledků
- Používá se někdy jako sebe prezentace při přijímacích zkouškách a podobně.
- Pozbývá mu však možnost vidět změnu, pokrok a zlepšení.

Portfolio diagnostické

- Hodnotící
- Vlastní nástroj pedagogické diagnostiky
- Tento typ se odlišuje rozšířením sběrných údajů, se kterými se pak dále pracuje (sebehodnocení žáka, hodnocení učitele, komentáře, mimoškolní aktivity a jiné).
- Jde o sledování komplexního rozvoje dítěte, žáka

Funkce diagnostického portfolia

- Informační
- Motivační
- Komunikační
- Autoregulační
- Diagnostická

Podoba portfolia

- **Papírová forma** – šanony, krabice, složky, ...
- **Elektronická forma** - V souvislosti s rozvíjejícími technologiemi a zvyšujícími se počítačovými kompetencemi žáků se nově objevuje e-portfolio nebo webfolio. (Kotsopoulos, Lee, Cordy, & Bruyns, 2015) nebo (Aktay & Gultekin, 2014)

Digitální portfolio

○ SEESAW

○ Stručná charakteristika: <http://ipadvetride.cz/videonavod-digitalni-portfolio-seesaw/>

○ Zkušenosti učitelů a žáků ze zahraničí: <https://web.seesaw.me/classrooms>

○ MAHARA

○ <https://mahara.org/>

○ Stručná charakteristika: <https://www.youtube.com/watch?v=xJS6sI0NBMM>

○ Rozsáhlá charakteristika pro zájemce: <https://www.youtube.com/watch?v=NXwkDtJ8z4c>

Diskuse

- Diskutujte nad vhodností jednotlivých druhů portfolií napříč jednotlivými vzdělávacími stupni
- Co vše do portfolia patří?
- Jak jej zavést?
- Co by mohla obsahovat první stránka?
- Jak s portfoliem pracovat?
- Zkušenosti z praxe, osobní zkušenosti
- Portfolio a RVP, školský zákon, inkluzivní vzdělávání

- Portfolio nemusí mít za každou cenu jednotný obsah a formu, ale **důležité je, aby bylo celkovým přínosem** a pocitem spokojenosti jak pro žáka, tak pro učitele. (Havlíčková, 2007)

Opakování

- Kahoot.it
- Odkaz na hru: <https://play.kahoot.it/#/?quizId=3449587c-28d1-473c-b20c-4bd123484db3>
- Odkaz na zadání pro učitele: <https://create.kahoot.it/details/portfolio-quiz/3449587c-28d1-473c-b20c-4bd123484db3>

Zajímavá videa

- <https://www.youtube.com/watch?v=1bkVpTY5JEc> child portfolio
- <https://www.youtube.com/watch?v=nOpcRYbdTWk>
- <https://www.youtube.com/watch?v=icTyeMx0C5s> student portfolio
- https://www.youtube.com/watch?v=UL_5PitHcfY
- <https://www.youtube.com/watch?v=hIVS5PQAu5Y> University portfolio
- <https://www.youtube.com/watch?v=BK62fSRdZtA> Illustration portfolio
- <https://www.youtube.com/watch?v=xyQ7iPG5NdE> e-portfolio
- <https://www.powtoon.com/home/> - awesome videos, presentations – e portf.
- <https://www.youtube.com/watch?v=sacuuqjHPXo> Student Portfolios for Classroom Assessment
- <https://www.youtube.com/watch?v=jm902Ha81ag> How to prepare a Student Portfolio

Zdroje

CERMAT (2008). Kvalita I, Osobní portfolio žáka. Dostupné z: http://www.esf-kvalita1.cz/osobni_portfolio-koncepce.php

Lukášová, H. (2010). *Kvalita života dětí a didaktika*. Praha: Portál.

Průcha, J. (2009). *Pedagogický slovník*. Vydání 6. Praha: Portál, 2009. 395 s.

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání. (2004). [online]. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 48 s.

Roušarová, I. (2013). *Portfolio dítěte v mateřské škole – diagnostický nástroj rozvoje osobnosti dítěte*. Bakalářská práce. Brno: Univerzita Masarykova, Pedagogická fakulta, Katedra primární pedagogiky. 2013. 101 s. Vedoucí práce Mgr. Jana Kratochvílová, Ph.D.

Smolíková, K. a kol. *Pedagogické hodnocení v pojetí RVP PV: Metodika pro podporu individualizace vzdělávání v podmínkách mateřské školy*. Praha: Výzkumný ústav pedagogický, 2007. 48 s. ISBN 978-80-87000-10-6

Václavík, A. (2013). *Prezentačně-hodnotící předmětové portfolio v 7. ročníku ZŠ: případová studie*. Disertační práce. Brno : Masarykova univerzita, Pedagogická fakulta, Katedra pedagogiky, 2013. 251 s. Školitel PhDr. Hana Filová, Ph.D.

Zelinková, O. (2001). *Pedagogická diagnostika a individuální vzdělávací program*. Vydání 1. Praha: Portál, 2001. 207 s.

Zdroje

- Čábalová, D. (2011). *Pedagogika*. Havlíčkův Brod: Grada.
- Hanušová, S., & Havlíčková, H. (2007). Portfolio v cizojazyčném vyučování: monografický sborník z konference Portfolio v cizojazyčném vyučování - Krok ze školy do života. *Portfolio v cizojazyčném vyučování* (stránky 18-26). Brno: Masarykova univerzita.
- Horká, H., & Kratochvílová, J. (2012). Otázky školního hodnocení v přípravném vzdělávání učitelů 1. stupně základní školy. V J. & Kratochvílová, *Hodnocení a sebehodnocení žáků v primárním vzdělávání – aktuální otázky, perspektivy a výzvy* (stránky 137-144). Brno: Masarykova univerzita.
- Horká, H., & Kratochvílová, J. (2014). *School education*. Brno: Masaryk University
- Kankaanranta, M. (1996). *Kankaanranta, M. (1996). Self-Portrait of a Child: Portfolios as a Means of Self-Assessment in Preschool and Primary School*. Načteno z eric.ed.gov: <http://files.eric.ed.gov/fulltext/ED403058.pdf>
- Kotsopoulos, D., Lee, D., Cordy, M., & Bruyns, S. (24. 5. 2015). Electronic portfolios in grades one, two and three: a cautionary tale. *Technology, Pedagogy and Education*, stránky 1-16.
- Kratochvílová, J. (2011). *Systém hodnocení a sebehodnocení žáků*. Brno: MSD.
- Kratochvílová, J. (2013). *Inkluzivní vzdělávání v české primární škole: teorie, praxe, výzkum*. Brno: muni PRESS
- Syslová, Z., Kratochvílová, J., Fikarová, T. *Pedagogická diagnostika v MŠ*. Praha: Portál, 2018.
- Shores, E. F., & Grace, C. (1998). *El portafolio paso a paso. Infantil y primaria*. Barcelona: Graó.
- Václavík, A. (prosinec 2014). Portfolio: příběh učení žáka. *Komenský (2)*, stránky 23-27
- Arter, J., (et al.). (1995). *Portfolios for Assessment and Instruction*. Washington, D. C.: ERIC.
- Lustig, K. (1996). *Portfolio Assessment: A Handbook for Middle Level Teachers*. 1st ed. Columbus: National Middle School Association.
- Tomková, A. (2007). Žákovské portfolio a jeho cíle v primární škole. In: *Metodický portál: Inspirace a zkušenosti učitelů [online]*. [cit. 2015-02-25]. Dostupné z: <http://clanky.rvp.cz/clanek/o/z/1543/ZAKOVSKÉ-PORTFOLIO-A-JEHO-CILE-V-PRIMARNI-SKOLE.html/>